14.

SEKRETARIÁT
MINISTRA ZAHRANIČNÍHO OBCHODU

V Praze dne 5. září 1968
Č. j. 1580/68-SM

Vážený soudruhu,

v příloze zasíláme na základě vyžádání stručnou informaci, obsahující přehled případů zadržení a internace pracovníků rezortu a dále případů znemožnění chodu úřadu a jeho organizací.

Se soudružským pozdravem

Příloha: 1

Karel K o h o u t
vedoucí sekretariátu ministra

Ministerstvo vnitra

k rukám vedoucího
sekretariátu ministra

P r a h a

archiv bezpečnostních složek

Ministerstvo zahraničního obchodu

Zadržení a internace pracovníků rezortu:

1/ Celnice Cínovec - V noci z 20. na 21.8.t.r. izolováni pracovníci celnice do ranních hodin v I. patře budovy.

2/ Celnice Otovice - v prvních hodinách zajištěn vedoucí odbočky; později propuštěn.

3/ Celnice Komárno - Dne 26.8.t.r. byla příslušníky maďarské pasové kontroly obsazena budova čs. celnice. Vedoucí celnice přinucen opustit budovu. V budově internováno 6 pracovníků celnice. Později byl vedoucí celnice donucen ozbrojenými maďarskými vojáky odebrat se k maďarskému veliteli. Během cesty bylo vůči němu použito fyzického násilí (zkrouceny ruce) a tak přiveden do kanceláře náčelníka maďarské pasové kontroly. Při jednání nátlakem na něm vynuceno, aby byl vysloven zákaz služby 3 pracovníků celnic s tím, že jsou nespolehliví. Zároveň požadováno sdělení, kde se nacházejí, neboť nebyli ve službě.

Znemožnění chodu úřadu, instituce, zabráněním a obsazením budov, případně jinými zásahy:

1/ Celnice Královec - Budova celnice obsazena cizími vojsky, veškeré telefonické spojení násilně přerušeno. Budova střežena těžkou bojovou technikou. Pohyb pracovníků celnice umožněn pouze pod dohledem cizích vojáků. Služební zbraně odebrány.

2/ Celnice Slovenské Ďarmoty - Dne 27.8.t.r. pracovníkům celnice odebrány služební průkazy. Druhý den opět vráceny.

3/ Celnice Kalonda - Pracovníci celnice přinuceni opustit budovu.

4/ PZO Tuzex - Obsazením letiště v Ruzyni vyřazena zcela z provozu prodejna na novém letišti.

5/ PZO Koospol - Zásahem cizích vojsk přerušila 21.8.t.r. práci detašovaná skupina v Bratislavě. Tato skupina je umístěna v přízemí v budově pošty na Gottwaldově náměstí. V kancelářských prostorách byli umístěni příslušníci cizích vojsk. Došlo k poškození zařízení (odstřižení telefonů) násilně otevřeny stoly, likvidovány některé vzorky apod. Skupina mohla začít opět pracovat až 2.9.t.r.

6/ PZO Chemapol - Dne 30.8.t.r. asi ve 14 hod. vniklo do budovy v Praze, Panská ul. asi 20 cizích vojáků a provedli zběžnou prohlídku budovy motivovanou vykazováním letáků antisocialistického obsahu. Požadovali pouze upozornění osazenstva, že při opakování by došlo k zatýkání. Asi za 1 hodinu byla pro-

hlídka budovy opakována.- již důkladněji. Motivováno údajným výstřelem z budovy. Požadovali, aby byla shromážděna veškerá tiskařská a rozmnožovací technika do jedné místnosti. Toto vedení PZO odmítlo. Cizí vojáci odešli s tím, že splnění příkazu prověří v pondělí. Místo toho přišli již ze soboty na neděli na noční prohlídku sklepa, která byla bezvýsledná. V pondělí se již neobjevili.

6/ Budova MZO - V noci dne 25. srpna t.r. těsně po druhé hodině ranní obsadily 4 obrněné vozy prostor před budovou MZO. Do budovy vniklo asi 40 plně ozbrojených vojáků. Zde byli zastaveni velitelem závodní jednotky LM. Po jednání velitel cizích vojáků mjr. Bulanov oznámil rozkaz k odebrání zbraní. Odebrání bylo vynuceno pod stálou hrozbou zbraní. Současně s uvedeným odebráním zbraní provedla skupina vojáků prohlídku budovy a v některých kancelářích přetrhala telefonní vedení. Budovu poté skupina opustila.

7/ Telefon a dálnopis v budově MZO - zabráním meziměstské a mezinárodní telefonní ústředny prakticky vyřazeny po určitou dobu meziměstské a mezinárodní telefonní rozhovory. Obdobně od 23.8.t.r. zabráním mezinárodní dálnopisné ústředny vyřazen i dálnopis MZO s výjimkou automatu, který umožňoval pouze spojení s některými evropskými kapitalistickými státy.

8/ Most přes Dunaj v Komárně - vytrhány koleje a k obnovení provozu došlo až 2.9.1968.

9/ Hraniční přechody s NSR - podrobnější informace v příloze č.1.

10/ Hraniční přechody s Rakouskem - podrobnější informace v příloze č.2.

Příloha č. 1

Celkový vývoj situace na hraničních
přechodech s NSR v době od 22.8. - 29.8.1968

První zprávy z hraničních přechodů obdržela ÚCS v noci dne 22. 8. 1968. Veškeré přechody měly normální provoz. Dne 24. 8. cizí vojska provádí v Rozvadově a na Folmavě kontrolu zavazadel cestujících přijíždějících v obou směrech. Kontrola je prováděna mimo prostory celniště.

Dne 27. 8. je cizími vojsky obsazen hraniční přechod Rozvadov. Jsou propouštěni pouze čs. občané vracející se z ciziny a cizinci na služební a diplomatické pasy. Na hraničním přechodu Folmava nadále normální provoz.

Dne 27. 8. byl dán příslušníkům OPK pokyn, jejich nadřízenými orgány, aby propouštěly cizince pouze na diplomatické a služební pasy.

Dne 4. 9. ve 20.oo hod. dostavilo se na hraniční přechod Folmava 7 důstojníků cizí armády s požadavkem, aby naši občané nebyli propouštěni do NSR a občané NSR do ČSSR. Další požadavek byl, aby veškeré kamiony s obchodním zbožím byly otevřeny a kontrolovány i v případech, že jsou opatřeny celními uzávěrami. Celní orgány odmítají toto provádět. Sovětští důstojníci dnes /t.j. 5.9. 68/ oznámili, jestliže kamiony nebudou otvírány, bude přechod obsazen vojenskou technikou a zastaven veškerý provoz. Na základě tohoto sdělení vedoucí celnice Plzeň vydal pokyn k zastavení celního projednávání.

Na hraničním přechodu Rozvadov je situace obdobná. Nejsou však známy bližší podrobnosti, protože není telefonické spojení.

Na hraničním přechodu Pomezí nad Ohří je normální provoz. U celnice je jen obdrněný transporter a dvoučlenná hlídka, která však do výkonu služby nezasahuje. Na železničním přechodu Cheb je normání provoz.

V Praze dne 5. září 1968

Zpracovalo I/3

Příloha č. 2

Vývoj situace na hraničních přechodech s Rakouskem v době od 21.8- 4. 9. 1968

Na všech přechodech byl po celou dobu (21.8. - 4.9.) normální provoz. Pouze hraniční přechod Petržalka byl od 21.8. - 25.8. obsazen cizími vojsky. Od 24.8. prováděny na hraničním přechodu Dolní Dvořiště prohlídky zavazadel všech cestujících cizími vojsky.Prohlídky prováděny mimo celniště. Na hraničním přechodu Petržalka je výkon služby prováděn za účasti příslušníků cizích vojsk.

V Praze dne 5.9. 1968

Zpracovalo operační oddělení

ÚCS

archiv bezpečnostních složek